

In Panola County werd de sensationele soulplaat 'Como Now: The Voices Of Panola Co., Mississippi' opgenomen. Louter a capella gezongen. Jazzism ging in deze lege, godvrezende uithoek van Noord-Mississippi op zoek naar het geheim van de gospel.

TEKST: HERMAN VAN DER HORST, FOTO'S: DIRK W. DE JONG

De gospel van Panola County

Prijs de Heer!

'You Gotta Move' staat geschreven op de achterzijde van de grafsteen van 'Mississippi Fred' McDowell

YOU MAY BE HIGH,
YOU MAY BE LOW,
YOU MAY BE RICH, CHILD
YOU MAY BE POOR
BUT WHEN THE LORD
GETS READY
YOU GOT TO MOVE

'Jesus knocking on the door', een waaijer die voor verkoeling zorgt tijdens de broeierige zomerse kerkdiensten

'Sister' en 'Brother' Walker

De reden dat er in Panola County zoveel a capella wordt gezongen, legt Irene Stevenson uit, is dat tot vrij recent de kerkgemeentes zich geen piano konden veroorloven

Panola County, het Godsvruchtige deel van Mississippi

The Como Mamas, v.l.n.r. Angela, Della en Ester Mae

Onze Lieve heer houdt van uw vierwieler

Het verlaten van de 'Mount Level M.B.' Kerk

Sinds kort staan Della Daniels, haar jongere zus Angela Taylor en nicht Ester Mae Smith bekend als de Como Mamas. Maar eigenlijk zingen ze al samen zolang ze zich kunnen herinneren. 'Zie je', legt Della Daniels uit, 'de mensen hier in Mississippi hebben altijd in groepen gezongen. Op zaterdagavond kon je nergens heen, dus ging je naar de kerk om te zingen. We kennen niet anders.' In een verlaten uithoek van Noord-Mississippi blijkt een gospelsvuur te branden dat zijn weerga niet kent. Gewone mensen die buitengewoon zingen, met een overtuigingskracht, bezieling, waarachtigheid en puurheid die zelfs de meest verstokte atheïst op de knieën krijgt.

Herman van der Horst is muzikjournalist voor onder meer OOR

Een paar jaar geleden daalde de New Yorkse producer Michael Reilly af naar het plaatsje Como (1300 inwoners) in het heuvelland van Noord-Mississippi. Eigenlijk was hij op zoek naar de rappende zoon van Angela Taylor. In plaats daarvan stuitte hij op een levende gospelgemeenschap. Op 22 juni 2006 nam hij in hun Mt. Mariah-kerk louter a capella gezongen gospel op. Het resultaat is de ronduit sensationele soulplaat Como Now: The Voices Of Panola Co., Mississippi. Niemand hoeft meer katoen te plukken, maar de mensen in Panola County zijn simpelweg nooit opgehouden met zingen in de kerk. Voor hen is het een levensnoodzaak. 'Die goeie ouwe Dr. Watts-

hymnes hebben me in de kerk gehouden', verklaart Ester Mae Smith. 'Over je leven zingen, over alles waar je doorheen bent gegaan. Je kunt op je diepste punt zitten en zo'n song geeft je levenskracht. Dan besef je: dit leven is een race die je moet lopen. Geef het nooit op. Ga door!' Vervolgens zetten ze zo'n oude hymne van Isaac Watts in. Ester Mae Smith, de oudste en de hoeksteen van de groep, neemt het voortouw met een bloedstollend rauwe leadstem. Terwijl Angela Taylors diepe en Della Daniels' haast meisjesachtige harmonieën zich daar schitterend omheen vlechten. Voor even worden we opgetild en meegesleept naar een ver en mysterieus verleden. De tijd waarin de slaven hun field-hollers als een zinderende en trotse weelucht over de katoenvelden droegen.

Koude rillingen

In Senatobia, een nog kleiner gat ten noorden van Como, vinden we de familiegroep van George Edwards en zijn zussen Tricia, Sandra en Georgia. Na de dood van hun vader John Wyle Edwards besloten ze hun stemmen voortaan te verheffen ter ere van hun beide vaders, de aardse en de hemelse. Ze vernoemden zich naar hun vader, The John Edward Singers, en gingen in lokale kerken zingen. Wat trekt ze in Godsnaam zo aan in deze eenzame plek, vragen we ons hardop af. Echt uitleggen kunnen ze het niet. We begrijpen het pas wanneer ze een koude rillingen verwekkende versie van de Sensational Nightingales' Burying Ground ten beste geven. 'I've got a father', zingt George Edwards. 'Waiting over there.' 'Way over yonder', antwoorden zijn zussen in perfecte

'Op zaterdagavond kon je nergens heen, dus ging je naar de kerk om te zingen. We kennen niet anders'

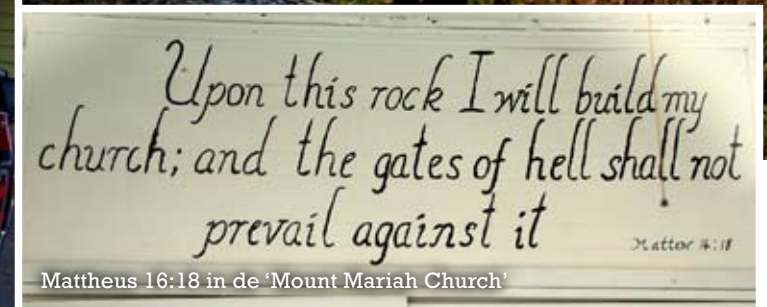
Kerkdienst in de 'Mount Level M.B.' Kerk met dominee Robert Walker

Het koor zingt en swingt

Uw auto is waarlijk gezegend

Mattheus 16:18 in de 'Mount Mariah Church'

Irene Stevenson

De grafsteen van 'Mississippi Fred' McDowell werd betaald door de Rolling Stones

Ingetogen kerkdienst in de 'Mount Level M.B.' Kerk

Irene Stevenson

'Je kunt op je diepste punt zitten en zo'n song geeft je levenskracht. Dan besef je: dit leven is een race die je moet lopen'

harmonie, 'in the new burying ground.'

Nimmer gospel én blues

De volgende zondagochtend na de kerkdienst volgen we Reverend Robert Walker naar het huis van zijn ouders. Hier, waar de botten en het kraakbeen van het land zichtbaar worden in de door erosie weggevreten grond, wonen Brother en Sister Walker; legendes in Panola County. Aan een doodlopend zandpad ligt hun shack tussen magere dwergeiken en wegwijvende bremstruiken.

In de jaren zestig vroeg bluesman Fred McDowell aan Brother Raymond Walker met hem op tournee door Europa te gaan. Walker weigerde, omdat hij zijn gezin niet in de steek wilde laten. Bovendien zou hij nimmer gospel én blues kunnen zingen, zoals McDowell. 'Je

kunt niet van twee walletjes eten', zegt hij. 'Voor mij is dat verraad', vult zoon Robert Walker aan. 'Het is alsof je tegen je vrouw zegt: ik heb een relatie met een ander. Zo voelt God dat.'

'Yessuh!', knikt de 78-jarige Brother Walker. 'Je moet kiezen.' Zelf is hij 52 jaar getrouwd met Sister Joella. Indertijd koos ze voor hem vanwege zijn geweldige stem. Raymond Walker had zijn eigen groep The Longhorn Travelers, die over de Gospel Highway raasde met sterren als Sam Cooke's Soul Stirrers en The Swan Silvertones.

Opgegroeid als sharecropper heeft hij dit barre land, waar lynchpartijen aan de orde van de dag waren, zien veranderen. Langzaam maar zeker en altijd in een onwrikbaar vertrouwen. Dat illustreert het echtpaar met I Can See So Much, de

eerste song die ze samen in de katoenvelden zongen, meer dan een halve eeuw geleden. Nog steeds is de kracht van hun stemmen overrompend. 'Sometimes my ways got dark at night. But still I can see. The road gets rough and rocky. But I can still see so much, what the Lord has done for me. Yessuh!'

De Walkers zijn een familie die door het zingende gospelvuur bij elkaar wordt gehouden. Dat de jongste generatie de fakkel zal overnemen, daar zijn ze heilig van overtuigd. In Panola County is er geen verschil tussen voorgangers en gemeente, tussen performers en toehoorders. Iedereen van jong tot oud zingt hier met het vuur in zijn hart.

Ware betekenis

De reden dat er in Panola County zoveel a capella

wordt gezongen, legt Irene Stevenson uit, is dat tot vrij recent de kerkgemeentes zich geen piano konden veroorloven. Wanneer je de sierlijke Irene Stevenson op straat zou tegenkomen, zou je haar voor een bibliotheeksecretaresse houden, of de directrice van een bankfiliaal.

Waarom haar vader Rayford haar als enige van zijn zeven kinderen dwong om als kleuter in kerken en zelfs op de radio te zingen, terwijl ze daar zelf helemaal geen trek in had? – ze begrijpt het nog steeds niet. Hij moet een soort voorgevoel hebben gehad, overweegt ze. Altijd zong ze hetzelfde liedje over dat Lil' Old Wooden Church House On The Hill, waar ze als negenjarige niets van begreep. Pas veel later zou God haar de ware betekenis van dit liedje onthullen, vervolgt Irene Stevenson, die het tijdens het

Op je paasbest naar de kerk

De 'Mount Mariah Church' waar de Como now CD opnames plaats vonden

'Man of Faith', Dominee Robert Walker

De 'Como Mamas' v.l.n.r. Angela, Ester Mae en Della

De 'John Edwards Singers'

gesprek te kwaad krijgt.

In 1983 werd multiple sclerose bij haar vastgesteld. Twaalf jaar later kon ze niet meer werken. Vorig jaar moest ze een levertransplantatie ondergaan. Omdat ze daarvoor niet verzekerd was, ging ze voor hulp naar de bank. Tot haar stomme verbazing kwam het geld voor die operatie er, bijeengebracht door kerken en wildvreemden die háár kenden van dat liedje Lil' Old Church House.

Uit dankbaarheid en pure verwondering scheurt ze nu in haar oude port-rode Chevrolet door Mississippi van de ene naar de andere kerk om te zingen. Haar kwikzilveren stem heeft een dwingende intonatie die griezellig dicht bij Candi Staton komt.

God ouderwets?

Wij blijven verwonderd achter over de diepe en waarachtige puurheid van de stemmen uit Panola County. Stemmen vol soul en blues, die uit een andere wereld komen dan het vlakke en lichtvoetige gezang dat je in de huidige r&b hoort.

'Iemand zei tegen ons: jullie manier van zingen is wel een beetje ouderwets', vertelde Della Daniels, nadat de Como Mamas ons met een gezamenlijk gebed op hun veranda van een veilige thuiskomst hadden verzekerd. 'Nou vraag ik je! Is God ouderwets? Hoe kan de eeuwigheid ouderwets zijn?' ■

